

Datum

2020-11-18

Vår referens

Helena Hansson

Utvecklingssekreterare

helena.hansson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Översyn av förteckning avseende åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling ASN-2020-14273

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade 2019-12-18 om *Förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling och som kan ersättas efter prövning enligt socialtjänstlagen (2001:453)*. Förteckningen är ett hjälpmedel för behandlande tandläkare vid upprättande av kostnadsförslag samt för arbetsmarknads- och socialförvaltningen vid prövning av kostnadsförslaget i samband med ansökan från enskild om ekonomiskt bistånd till kostnader för tandvård. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) har beslutat om ändringar i det statliga tandvårdsstödet till 15 januari 2021 för att ytterligare förbättra regelverket. Det har därför varit aktuellt för arbetsmarknads- och socialförvaltningen att utreda om ändringarna påverkar den förteckning som nämnden 2019-12-18 tidigare beslutat om.

Förvaltningens utredning påvisar endast behov av mindre, språkliga justeringar av förteckningen för att uppnå överensstämmelse med formuleringarna i föreskriften om statligt tandvårdsstöd. Förvaltningens förslag inkluderar även att åtgärdsförteckningen kompletteras med en kolumn som syftar att uppmärksamma handläggande tjänsteperson på de kommentarer kring ersättningsberättigande som finns angivet i föreskriften om statligt tandvårdsstöd när en kombination av tandvårdsåtgärder föreslås ingå i behandlingen. Därutöver vidareutvecklar förvaltningen rubriksättning och den informationstext som föregår den åtgärdsförteckning som nämnden fattar beslut om.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden fastställer reviderad förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling och att *Information vid ansökan om ekonomiskt bistånd till nödvändig tandvårdsbehandling enligt socialtjänstlagen* börjar gälla 2021-01-15.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse - ASN 201217 Översyn av förteckning avseende åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling
- Bilaga 1. FÖRSLAG ASN 201217 Nödvändig tandvårdsbehandling 2021-01-15
- Bilaga 2. Tandvårdsförteckning beslutad av ASN 191218
- Information från TLV Ändringar_tandvardsstod_fran_15 januari_2021

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2020-11-24

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2020-12-02

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2020-12-17

Ärendet

Bakgrund och aktualisering

Under helår 2019 beviljade arbetsmarknads- och socialförvaltningen 15,8 Mkr avseende ekonomiskt bistånd till tandvårdskostnader. För perioden januari till oktober 2020 har bistånd avseende tandvård beviljats med 12,1 Mkr. I befintlig *Förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling och som kan ersättas efter prövning enligt socialtjänstlagen (2001:453)* anges att åtgärderna ersätts enligt referenspris i det statliga tandvårdsstödet.

Att bedöma enskildas behov viss tandvårdsbehandling är i sig inte en fråga inom socionomers kompetensområde utan är en fråga som faller inom hälso-sjukvårdsområdet. Det är varje region som ansvarar för att erbjuda en god tandvård åt dem som är bosatta inom regionen. Till arbetsmarknads- och socialförvaltningens ansvar hör att bedöma rätten till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen till kostnader för tandvårdsbehandling.

Från och med september 2020 har arbetsmarknads- och socialförvaltningen organiserat handläggningen av ansökningar om ekonomiskt bistånd till tandvård som omfattar höga belopp och/ eller åtgärder som inkluderar bettskena, krona eller protetiska åtgärder i ett särskilt tandvårdsteam inom förvaltningen. Att samla handläggning av dessa ansökningar inom ett särskilt team syftar till att uppnå likställighet för Malmöbor i behov av ekonomiskt bistånd till tandvård och utveckla förvaltningens kompetens kring detta behovsområde. Dialogen med, och bedömningar av konsulttandläkare, koncentreras till detta handläggarteam.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har tidigare 2019-12-18 beslutat om *Förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling och som kan ersättas efter prövning enligt socialtjänstlagen (2001:453)*.¹ Förteckningen är ett hjälpmedel för behandlande tandläkare vid upprättande av kostnadsförslag samt för arbetsmarknads- och socialförvaltningen vid prövning av kostnadsförslaget i samband med ansökan från enskild om ekonomiskt bistånd till kostnader för tandvård.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) har beslutat om vissa ändringar i föreskriften om statligt tandvårdsstöd. Ändringarna träder i kraft 15 januari 2021 varpå det nu varit aktuellt att se över i vilken utsträckning ändringarna i föreskriften initierar behov av revidering i den av nämnden beslutade förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling.

Ändringar i tandvårds- och läkemedelsförmånsverket föreskrift

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) har beslutat om ändringar i det statliga tandvårdsstödet till 15 januari 2021 för att ytterligare förbättra regelverket. Av information från TLV om den kommande ändringen framkommer att ändringarna framförallt avser åtgärder som

¹ ASN-2019-16869, Revidering av förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling

idag inte ingår i den förteckning som nämnden bedömt ska omfattas av begreppet nödvändig tandvårdsbehandling. Vidare görs även ändringar i föreskriften i syfte att förtydliga och bidra till språkliga förbättringar så innehållet i regelverket ska bli tydligare och enklare att tillämpa.²

Socialstyrelsen allmänna råd om ekonomiskt bistånd till tandvårdskostnader

Socialstyrelsen anger följande om ekonomiskt bistånd till tandvårdskostnader i allmänna råd (SOSFS 2013:1)³;

Tandvård

Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till skäligen kostnader för nödvändig tandvård. Hit räknas också förebyggande åtgärder mot karies och tandlossning. Nämnden bör i regel grunda sin bedömning på behandlande tandläkares val av åtgärd och vad denne anser vara nödvändig tandvård. Nämnden bör väga in om biståndsbehovet beräknas bli kort- eller långvarigt.

Förutom rent medicinska aspekter bör socialnämnden beakta de sociala konsekvenser som kan uppstå vid utebliven tandvård. Socialnämnden bör kunna ställa krav på att en tandläkarkonsult anlitas, om behandlingens kostnaderna är höga eller om det finns olika behandlingsalternativ.

Om behovet av tandvård är akut, bör socialnämnden inte ställa krav på att den enskilde ansöker om ekonomiskt bistånd före behandlingen.

Om tandvård i Arbetsmarknads- och socialnämndens riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Nämndens *Riktlinjer för handläggning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt* omfattar skrivningar om kostnader för tandvård.⁴ Målet för tandvårdsbehandlingen ska vara att lindra värk/ smärta, att godtagbar tuggförmåga uppnås samt att patienten ges möjlighet att fungera socialt. Följande är angivet i riktlinjerna;

Tandvård

Kostnad för akut tandvård, d v s behandling som måste utföras omedelbart, beaktas som godtagbar utgift utan att kostnadsförslag inhämtas om den enskilde i övrigt är berättigad till ekonomiskt bistånd. Det krävs dock att det är styrkt att behandlingen avsett akut tandvård genom notering på tandvårdsräkningen eller på annat sätt.

Nödvändig tandvård avser sådan tandvård som framgår av särskild beslutad åtgärdsförteckning. Förteckningen är avsedd som ett hjälpmedel för tandläkaren vid upprättande av kostnadsförslag samt för arbetsmarknads- och socialförvaltningen vid prövningen av kostnadsförslaget. Ekonomiskt bistånd bör endast utgå till nödvändiga tandvårdsåtgärder enligt förteckningen upp till fastställda referenspriser. Avsteg från denna regel får dock göras om det finns synnerliga skäl utifrån en helhetsbedömning av det

² <https://www.tlv.se/tandvard/andringar-i-tandvardsstodet.html>

³ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmannarad/2013-3-13.pdf>

⁴ Riktlinjer för handläggning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt <https://cityofmalmo.sharepoint.com/sites/omnia/Delade%20dokument/176%20Arbetsmarknads-%20och%20socialforvaltningen/Ekonomiskt%20bistand/Riktlinjer%20ASF/asf-riktlinjer-for-handlaggning-av-forsorjningsstod-och-ekonomiskt-bistand-for-livsforing-i-ovrigt-sep-2020.pdf> (s14-15)

enskilda ärendet.

Ekonomiskt bistånd utgår i princip inte till kostnad som uppstått på grund av att en person uteblivit från bokad tid. Denna kostnad ska tandläkaren alltid debitera den enskilde.

Vid bedömningen av bistånd till tandvård ska särskilt beaktas vid vilken tid den sökande kan beräknas bli självförsörjande. Om biståndsbehovet är kortvarigt bör endast akut tandvård beviljas.

Ekonomiskt bistånd till tandvårdskostnader beviljas mot villkor att den aktuella behandlingen genomförs och att kvitto/ faktura på utförd behandling uppvisas. Vidare är ett villkor att den sökande vid den tidpunkt kostnaden uppstår, eller då fakturan förfaller till betalning, inte själv kan tillgodose behovet och är berättigad till bistånd i övrigt enligt 4 kap. 1 § SoL.

Huvudregeln att rätten till bistånd avseende kostnad för tandvård provas månadsvis i samband med handläggning av ansökan om fortsatt försörjningsstöd. Tandvårdsräkning inlämnas månadsvis efter varje behandlingstillfälle. Om bistånd beviljas till hela tandvårdskostnaden bör utbetalning ske mot kvitto eller faktura efter varje behandlingstillfälle.

I de fall socialtjänsten begär in kostnadsförslag inklusive röntgenbilder, men bistånd inte beviljas till tandvårdskostnader ska eventuell kostnad för begärd kopia av röntgenbilder ersättas.

Om det i en ansökan om ekonomiskt bistånd avseende tandvård föreligger höga kostnader alternativt oklarheter kring åtgärder, pris eller den enskildes behov av tandvård kan kostnadsförslag från behandlande tandläkare lämnas till förvaltningens tandläkarkonsult för granskning och bedömning innan beslut fattas i det individuella ärendet. Detsamma gäller överklaganden avseende beslut om tandvård där det föreligger behov av granskning och bedömning av behovet av nödvändig tandvårdsbehandling.

Priser för tandvårdsåtgärder

Det statliga tandvårdsstödet utgår från de referenspriser som finns angivna i föreskriften om statligt tandvårdsstöd. Det är i lag (2008:145) om statligt tandvårdsstöd som bestämmelserna finns om ersättning till vårdgivare för utförd tandvård. Kostnaderna beräknas med utgångspunkt i referenspriser för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder. Kostnaden för en utförd åtgärd får dock inte beräknas till ett högre belopp än vårdgivarens pris för åtgärden för den aktuella patienten. Högkostnadsskyddet inom tandvårdsstödet innebär att patienten betalar hela kostnaden för tandvård upp till 3000 kr (exklusive del som eventuellt ersätts genom tandvårdsbidrag), därefter träder högkostnadsskyddet in och tandvårdsersättning utgår till vårdgivaren med 50 procent av kostnaderna på belopp mellan 3001 till 15 000 kr. För kostnader som överstiger 15 000 kr utgår tandvårdsersättning till vårdgivaren med motsvarande 85 procent av kostnaden.

Förvaltningens utredning och övervägande

I utredningen kring i vilken utsträckning förändringarna i tandvårds- och

läkemedelsförmånsverkets föreskrifter per 2021-01-15 påverkar utformningen av den förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling som nämnden beslutat om, har synpunkter inhämtats från konsulttandläkare och det team inom förvaltningen som handlägger ansökningar om ekonomiskt bistånd till tandvård för att säkerställa att eventuellt behov av revidering uppmärksammas.

Revidering av åtgärder i förteckningen föreslås av förvaltningen endast ske i form av tre mindre språkliga justeringar avseende åtgärd 101, 342 och 404. Justeringarna syftar till att benämningarna i förteckningen är likvärdiga med rubricerad benämning för respektive åtgärd i föreskriften om statligt tandvårdsstöd.

Förvaltningen föreslår därutöver att åtgärdsförteckningen kompletteras med en kolumn som syftar till att uppmärksamma handläggande tjänsteperson på de kommentarer kring ersättnings berättigande som finns angivet i föreskriften om statligt tandvårdsstöd när en kombination av tandvårdsåtgärder ingår i behandlingen.

Vidare föreslår förvaltningen **ändring av rubrik och text som inleder informationsmaterialet avseende fastställd förteckning** över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvård.

Ny rubrik föreslås; *Information vid ansökan om ekonomiskt bistånd till nödvändig tandvårdsbehandling enligt socialtjänstlagen*. Ändringen avser att bättre spegla innehållet i dokumentet och att socialtjänsten har att göra en individuell bedömning i varje enskilt ärende. Nuvarande rubrik *Förteckning över åtgärder som ingår i begreppet nödvändig tandvårdsbehandling och som kan ersättas efter prövning enligt socialtjänstlagen (2001:453)* bedöms felaktigt kunna tolkas till att samtliga åtgärder i förteckningen alltid berättigar den enskilde till ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen föreslår även att den inledande texten på informationen om åtgärdsförteckningen utvecklas för att förtydliga vad som avses med ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453) och att det i varje enskilt fall behöver göras en individuell bedömning vid ansökan om ekonomiskt bistånd. Vidare att det till en ansökan om ekonomiskt bistånd avseende tandvård behöver bifogas underlag som möjliggör utredning och bedömning av den enskildes behov av nödvändig tandvård.

Därutöver omfattar förvaltningens förslag en utförligare text kring att det är kostnader för nödvändig tandvårdsbehandling upp till den nivå att den enskilde genom behandlingen tillförsäkras en skälig levnadsnivå avseende behandlingsalternativ och material som bedöms tillgodose tandvårdsbehovet permanent eller långtidsprovisoriskt som avses. Behovet av nödvändig tandvårdsbehandling ska vara väl styrkt och en fungerande alternativ behandling till lägre kostnad ska ej finnas att tillgå. Två exempel kring vad som bör beaktas anges i informationen. Målen för behandlingen kvarstår, det vill säga att lindra värk/ smärta, att godtagbar tuggförmåga uppnås att patienten ges möjlighet att fungera socialt.

Ansvariga

Petra West Stenkvisst Enhetschef

Rebecca Bichis Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef